

על תורה ומשלים

חגיגה דף ג' עמוד ב'

אף הוא פתח ודרש (קוהלת יב) "דברי חכמים כדרבנות וכמסמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד". למה נמשלו דברי תורה לדרבן? לומר לך מה דרבן זה מכוין את הפרה לתלמיה להוציא חיים לעולם אף דברי תורה מכוונין את לומדיהן מדרכי מיתה לדרכי חיים. אי מה דרבן זה מטלטל אף דברי תורה מטלטלין? ת"ל: "מסמרות", אי מה מסמר זה חסר ולא יתר אף דברי תורה חסירין ולא יתירין? ת"ל: "נטועים" מה נטיעה זו פרה ורבה אף דברי תורה פריין ורביין. בעלי אסופות אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות ועוסקין בתורה הללו מטמאין והללו מטהרין הללו אוסרין והללו מתירין הללו פוסלין והללו מכשירין שמא יאמר אדם היאך אני למד תורה מעתה תלמוד לומר כולם נתנו מרועה אחד אל אחד נתנן פרנס אחד אמרן מפי אדון כל המעשים ברוך הוא דכתיב (שמות כ) וידבר אלהים את כל הדברים האלה אף אתה עשה אזניך כאפרכסת וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים את דברי אוסרין ואת דברי מתירין את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין...

מדרש תנחומא, אחרי מות, סימן י'

"איש איש מבית ישראל" (ויקרא י"ז)

זה שאמר הכתוב: "הטיבה ברצונך את ציון, תבנה חומות ירושלים, אז תחפוץ זבחי צדק עולה וכליל וגו'" (תהי' נא כ-כא). משל למה הדבר דומה? לעשיר גדול וחזק ואין לו אשה, אין ביתו בית. למה? כשהסריסים באים, הוא אומר: לכו לחנות (במקום אחר). למה? שאין לו בית ולא אשה. נטל אשה, היה אומר להם: מכאן ואילך כל מה שאתם מביאים לי העלו אותן לבית. כך כל ימים עד שלא העמיד משה אהל מועד, היו הקורבנות קרבין בכל מקום, שנאמר: וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות (שמי' כד ה). וכן הוא אומר: דרך שלשת ימים נלך במדבר וזבחנו (שם ח כג). כיון שהוקם המשכן, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: אמור להם, מכאן ואילך אין אתם רשאים להקריב קורבנות אלא באהל מועד, שם היו מעלין את הדורון להקדוש ברוך הוא. שכן כתיב: הישמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה, כי אם במקום אשר יבחר ה' (דברי יב יג-יד). היכן בחר? בירושלים, שנאמר: כי בחר ה' בציון, אוה למושב לו (תהלי' קלב יג). לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: איש איש מבית ישראל אשר ישחט וגו', ואל פתח אהל מועד לא הביאו. צפה הקדוש ברוך הוא שביית המקדש עתיד ליחרב, ואמר הקדוש ברוך הוא לישראל: כל זמן שביית המקדש קיים ואתם מקריבין קורבנות לתוכו, מתכפר עליכם. ובזמן שאין בית המקדש קיים, במה מתכפר עליכם? התעסקו בדברי תורה, שהן משולין כקורבנות והן מתכפרין עליכם, שנאמר: זה הדבר (ויקי' יז ב). וכן הנביא אומר: קחו עמכם דברים ושובו אל ה' (הושע יד ג). בכל הקורבנות נמשלו דברי תורה. מקריבין יין נסך על גבי המזבח, שנאמר: ויין לנסך רביעית ההין (במד' טו ה). נמשלו דברי תורה ליין, שנאמר: ושתו ביין מסכתי (משלי ט ה). מקריבים לחם על גבי המזבח, שנאמר: את קרבני לחמי לאשי (במד' כח ב). וכן הוא אומר: ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד (שמי' כה ל). נמשלה תורה ללחם, שנאמר: לכו לחמו בלחמי (משלי ט ה). מקריבים על גבי המזבח שמן, שנאמר: סולת בלולה בשמן (ויקר' ב ה). נמשלה תורה לשמן, שנאמר: בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר (קה' ט ח):

קדושין דף ל' עמוד ב'

ת"ר (דברים יא) ושמתם סם תם נמשלה תורה כסם חיים משל לאדם שהכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו בני כל זמן שהרטיה זו על מכתך אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא ואם אתה מעבירה הרי היא מעלה נומי כך הקב"ה אמר להם לישראל בני

בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו שנאמר (בראשית ד) הלא אם תטיב שאת ואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו שנא' לפתח חטאת רובץ ולא עוד אלא שכל משאו ומתנו בכך שנאמר ואלו תשוקתו ואם אתה רוצה אתה מושל בו שנאמר ואתה תמשל בו.

שבת דף פ"ח עמוד ב'

אמר רב חננאל בר פפא מ"ד (משלי ח) "שמעו כי נגידים אדבר" למה נמשלו דברי תורה כנגיד לומר לך מה נגיד זה יש בו להמית ולהחיות אף ד"ת יש בהם להמית ולהחיות היינו דאמר רבא למיימינין בה סמא דחיי למשמאילים בה סמא דמותא

ילקוט שמעוני, האזינו

דברי תורה נמשלו לגדים - "כשעירים עלי דשא" - מה שעירים הללו יורדים על עשבים ומעלים אותם ומגדלים אותם - כך דברי תורה מעלים את לומדיהם ומגדלים אותם".

ילקוט שמעוני, יהושע א'

למה נמשלה תורה לתאנה? אלא כל הפרות יש בהם פסולת: תמרים יש בהם גריעינים, ענבים יש בהם חרצנים, רמונים יש בהם קלפין - אבל תאנה כולה יפה לאכול. כך דברי תורה: אין בהם פסולת...."